

DVA FONDA, DVE STRANKI, EN GOSPODAR

KAMPANJA LAŽI IN OBLJUB BOGATAŠEM ZOPET USPELA

Ljudstvo, ki glasuje za kandidate kapitalističnih interesov, tepe samega sebe

Program, ki odpravi vzroke gospodarske krize, brezposelnost, bedo in druge socialne nadlage

V TOREK 3. novembra se ponovi boj z glasovnicami, kakršnega imamo v tej deželi vsaka štiri leta. Kot običajno se je politikom tudi v tej volilni kampanji posrečilo osredotočiti ljudsko zanimanje na dva kandidata! To sta Roosevelt, kandidat demokratske stranke, in Landon, nosilec republikanske liste.

Republikanska propaganda prepričuje ljudstvo, da je Roosevelt socialist po prepričanju in da odpira pota komunizmu, da gazi ustavo, da je dejelo zadolžil toliko, da ji preti bankrot, da je nevaren ameriškim ustanovam, da bo zatrl cene svobodačine in svobodo tiska in da zasužuje delavce in delodajalce.

DEMOKRATSKI ARGUMENTI

Naravno, da je demokratska stranka v agitaciji za svoje kandidate in v napadanju republikanskih prav tako agresivna. Zatrjuje, da će bo izvoljen Landon, se ponovi Hooverova kriza, brezposelnost bo povečana, delavske unije bodo zatrete, plače znižane, kampanja za organiziranje delavcev v unije bo zadužena, in nad Zedinjenimi državami bodo znova zavladali monopolii in Wall Street.

Detroitski radio-pridigar Coughlin meša pojme po svoje in je h kaosu sedanje kampanje veliko prispeval. Tudi dr. Townsend je dal svoj delež k zasplovanju volilcev. V enih državah je za Lemkeja in Coughlinovo "Union Party", v drugih, kjer Lemke ne bo na glasovni, pa agitura za Landona. Kavil je, da bo on glasoval za kandidata republikanske stranke. Za Coughlinov in Townsendov bluff je ljudstvo plakalo več milijonov dolarjev.

KDO PODPIRA GLAVNA KANDIDATA?

Med ljudstvom je razširjeno mnenje, da kapitalisti finančijo samo Landonovo kampanjo. Resnica je, da so oni glavní podporniki republikanskega in demokratskega kampanjskega fonda. Čemu tudi ne? Mar je Roosevelt storil kapitalistom kako škodo? Mar ni v Chicagu nedavno izjavil, da je on bil, da danes in bo v bodoče priča sedanje ekonomske uredbe? Mnogi vodilni ameriški kapitalisti ne samo prispevajo v kampanjski sklad demokratske stranke, ampak tudi agitirajo za Rooseveltom, med njimi je Owen D. Young, predsednik General Electric kompanije, Walter Teagle, predsednik mogočne Standard Oil korporacije, Frederick J. Fisher, glava velike tovarniške kombinacije Fisher Bodies in podpredsednik General Motors družbe, katera kontrolira razen Fordovo skoro vso drugo avtov industrijo. Poleg teh je cela vrsta drugih industrialcev. Tudi precej velebankirjev ga podpira.

Res je, da podpira Landona več kapitalistov kakor Roosevelta, kar je že stara reč. Prav tako je stara reč dejstvo, da je demokratska stranka bila, je in bo kapitalistična stranka in, da je v južnih državah bolj reakcionarna kakor pa republikanska kjerkoli. Demokratska oblast zatira delavsko gibanje v južnih državah z brutalno silo. Delavske organizatorje izgnajo, pretepojajo in tri so že ubili, oblast pa morilice in druge

(Nadaljevanje na 2. strani.)

Nad \$2,000,000 za kampanjske govore v radiu

Družbe, ki posedujejo radio postaje, niso še nobenkrat služile toliko kakor v letosni kampanji. National Broadcasting kompanija je prejela nad milijon dolarjev, in Columbia Broadcasting precej stotisočakov. Ostale voste so prejeli manjši radio oddajalni sistemi in pa posamezne radio postaje.

Pretežni del te voste dveh milijon dolarjev so dali demokrati in republikanci. Komunisti so potrošili blizu \$50,000, socialisti pa precej manj, radi šibkejšega fonda.

Predsednik Roosevelt doseže v govorih po radiu kakih dvajset milijonov ljudi. Ob prilikah, ko je njegov govor še posebno oglašan, ga posluša še večja množica. Senatorji, guvernerji, župani in drugi politični veljaki ne dobre nikoli tolko avdijence, vendarle pa veliko večje, kakor če bi govorili le v dvoranah. Republikanski kandidat Landon ima v radiu milijone manj poslušalcev kakor Roosevelt, a včas temu dejstvu veliko več kakor pa jih je imel pred štirimi leti Herbert Hoover.

Radio je način volilne kampanje znatno spremenil. Predno je bil iznajden in nato iz-

Pogrezanje Evrope v homatije in kaos

PRED IN PO VOLITVAMI

Demokratski, republikanski in Coughlinovi kandidati se zmerjajo, očitajo drug drugemu tativne, graft in druge lumarije — po volitvah pa si čestitajo na zmaghah in nadljujejo z metodami, ki jim prinašajo "popravljene dohodke". Volilci pa so razočarani. Toda do prihodnjih volitev ponavadi vse pozabijo in se puste znova vložiti v mreže korumpiranih politikov. Ali se bo ljudstvo vsaj po teh volitvah spameritovalo?

Koga podpirajo ameriški slovenski listi v letosni volilni kampanji

"Proletarec" v tem boju edini slovenski list v Zed. državah, ki agitira za socialistično organizacijo in socialistične kandidate

Letosni volilni boj je povzročil precej vrtoglavosti tudi na polju slovenskega žurnalizma v Ameriki. Zdaj izhaja v

teh deželi deset slovenskih listov. Nekateri so teoretično ne-politični, na pr. Ave Maria, toda je politična in zagovarja reakcionarne tendenze, in Mladinski List, ki poudarja delavščinsko načelo.

Ameriški Slovenec je za Rooseveltom in demokratsko stranko. Urednik lista Ivan Jerič ima ob enem politično službo. On je v tej kampanji zadostnik demokratske stranke za slovenske naselbine v vseh državah osrednjega zapada. Uredniških člankih hvali Roosevelta za odrešenika dežele. Demokratska stranka mu je naklonila tudi precej oglasov in dala bi mu v tisk tudi nekaj

kampanjske "literature", če bi posedoval unijsko tiskarno.

Ameriški Slovenec nima za delavstvo nikakih zaslug.

Ameriška Domovina, ki je lastujeta in urejujeta Janez Debevec in Louis F. Pire, je že leta in leta demokratski list. V uredniških člankih poveljuje Roosevelta in tudi vse ostale kolone so urejevane, v kolikor so politične, za demokratsko stranko. Od nje ima Ameriška Domovina znatne dohodke. V nju dopisujejo zelo agresivni katoliški duhovniki in lajki. Nekateri v svojih spisih ne morejo skriti dopadovanja, ki ga goje do Mussolinija in njegovega

(Nadaljevanje na 3. strani.)

Katoliška hierarhija mogočna opora posedujočim

Rim mobilizira po dobro premišljenem načrtu vso katoliško cerkev za boj proti "komunizmu".

Naškof Georges Gauthier v Montrealu je predložil neki katoliški organizaciji v spremem resolucijo, ki pravi, da katoličani v Kanadi obljubljajo največjo zvestobo svetu očetu in ob enem protestirajo proti persekcijam vernikov v Rusiji, Španiji in Mehiki". Nemščjo so previdno izpustili, da je Hitlerjev režim zatrl katoliške politične, telovadne in "kulturne" organizacije, uničil katoliške politične liste in zaplenil celo pastirska pismo škofov. Več franciškanski

davi vero in vse drugo kar je lepega in svetega."

Naškof Georges Gauthier v Montrealu je predložil neki katoliški organizaciji v spremem resolucijo, ki pravi, da katoličani v Kanadi obljubljajo največjo zvestobo svetu očetu in ob enem protestirajo proti persekcijam vernikov v Rusiji, Španiji in Mehiki". Nemščjo so previdno izpustili, da je Hitlerjev režim zatrl katoliške politične, telovadne in "kulturne" organizacije, uničil katoliške politične liste in zaplenil celo pastirska pismo škofov. Več franciškanski

red je obtožil zaradi spolnih perverznosti, arretiral in obsojal je veliko posvetnih duhovnikov in nun, in kršil tudi najnovije sporazume s papežem.

Kako to, da cerkev molči o "pragjanjanju" v Nemčiji in govoril le o deželah, kjer so na krmilu vlade, ki so obvezane pomagati ljudstvu? Odgovor na to je lahak. Cerkev je bila in je dekla tistih posedujočih slojev, ki so najbolj zatrali katoliške politične, telovadne in "kulturne" organizacije, uničil katoliške politične liste in zaplenil celo pastirska pismo škofov. Več franciškanski

dvitvami, da v Španiji delave koljivo duhovnike in nune kar od kraja, samo če jim pridejo v roke. Katoliški list Venire d'Italia je dne 24. oktobra "verodostojno" poročal, da je bilo v Španiji do omenjenega dne poklanjih 15,272 duhovnikov in nun. Nekateri listi enako "verodostojno" poročajo, da jih je bilo ubitih nad 20,000. Španska vlada zanikava te trditve in pravi, da je njih namen nič drugega kakor nahujati svet proti španskim delavcem in kmetom, ki se bore za svobo

ZVEZA MED ITALIJO IN NEMČIJO ZA OFENZIVO V KORIST FAŠIŽMA V ŠPANIJI IN DRUGOD V EVROPI

Sovjetska Unija na čelu boja proti Hitlerjevim in Mussolinijevim vojnim provokacijam

EVROPA gre skozi bolj in bolj temne dneve, pa ne zaradi zime. V ozračje, ki je polno katastrofalnih pretenj, jo peha fašizem, kateremu načeljujeta Mussolini in Hitler. Prvi je nedavno poslal svojega zeta, ministra vnanjih zadev v svojem kabinetu, grofa Ciano v Berlin, da sklene s Hitlerjem "enotno fronto". Sklenila sta jo.

Nemčija in Italija imata malo skupnega. Obe sta imperialistični in obe hočeta dominacijo nad Avstrijo, Ogrsko in Balkanom. Toda druži ju fašizem, druži ju reakcionarni nagon njenih vlad. Tako sta se Nemčija in Italija na podlagi svoje fašistične sorodnosti zedinili za skupno taktilo v evropskem metežu. Neodvisne katalonske republike, če se ustanovi, ne bosta priznali. V Španiji bosta nudila in v nadaljevanju pomoci v orožju, denarju, propagandi, v diplomaciji in na druge močne načine, da se ustavno špansko vlado čimprej zadusi.

Nemčija in Italija sovražita Čehoslovaško, ker je trdnjava demokracije. Tajni dogovor med njima določa, da se naj najprej razbijte "malo antanto" (Čehoslovaško, Rumunijo in Jugoslavijo) z diplomatskimi metodami. Rumunija se že zdaj nagaiba k Nemčiji. Jugoslavija enako. Češka bo potem osamljena in ji tudi Rusija ne bo mogla pomagati.

V Belgiji je postal fašistično gibanje tako arogantno, da izvija vlado in marksistično delavstvo v krvave spopade. Ako dobi belgijski fašistični pokret izdatno pomoč od zunaj, bo sedanja koalicija vlada moralna pasti.

Francija preživila težko, zgodovinsko notranjo krizo. Njena popularna fronta, ki je sedaj na vladu, zastopa predvsem taktilo miru — miru za vsako ceno. Fašisti v Franciji se oborožujejo vzlič prizadevanjem vlade, da jim zapleni zaloge mušnici. Kapitalistična Francija se prav tako boji Hitlerjevih provokacij in vojne v Nemčijo, kadar stranke popularne fronte, toda kapitalistična Francija se boji levicarjev v Franciji še veliko bolj, in zato bi rajše, da vlada sklene sporazum in zvezo s Hitlerjem, kadar bo ostane v zvezi s Sovjetsko Unijo. V Španski civilni vojni igra Francija svojo vlogo, ki jo zgodovinarji, ki bodo pisali s stalnega bodoče civilizacije, ne bodo niti skušali opraviti. Ako bo mlada španska republika zadušena v krvi, bo to v veliki, ako ne v največji meri, zasluga neodločnosti in neenotnosti francoske vlade in njene "popularne fronte".

Fašizem v sedanjem evropskem metežu pozna samo odičenje (Nadaljevanje na 3. strani.)

NORMAN THOMAS, NELSON IN HOAN V RADIU 1. NOV.

Norman Thomas bo imel jani z radio postajo National Broadcasting kompanije (Blue Network). Ako jih v vašem mestu ne bo imela v seznamu nobena postaja, vprašajte, naj vam povedo, katera je v najbližjem kraju, da boste z njej lahko poslušali govorila Thomasa, Nelsona in Hoana. Zaslužijo, da jih čujete.

KAJ JE NAMEN BORBE PROTI "KOMUNIZMU"?

Prošlo nedeljo so morali vsi pridigarji v katoliških cerkvah v Ameriki govoriti proti "komunizmu". Papež kliče ves svet v združen boju proti "komunistični pošasti". Nemški škofje so obljuibili Hitlerju v borbi proti "komunizmu" vso svojo mogočo pomoč. Vatikan podpira Mussolinijev politiko na celi črti. Vsa svetovna reakcija pomaga pod vodstvom Mussolinija, papeža in Hitlerja fašistom v Španiji. Pet slovenskih časopisov v Ameriki obrekuje španske delavce in hvali ter propagira za španske generale, čeprav so pozvali v Španijo divje mohamedanske Mure, da koljivo španske katoličane. To zanje ni vlogo. Kar hočejo, je zmago fašizma v Španiji in po vsem svetu.

To je namen svetovne reakcije, ki kliče na enoten boj proti "komunizmu". Oma hoče zatreti delavsko gibanje, uničiti demokracijo, odpraviti svobodo in uvesti diktaturo, kakršno imata Italija in Nemčija.

Delavci, boj proti reakciji je vaš boj! Pet slovenskih ameriških listov s svojimi organizacijami je na oni strani. Jačajmo svoje gibanje s pristopom v klube JSZ in s širjenjem Proletarca, ki je vaš list in bojevnik za vašo svobodo in vaše koriste!

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE.

NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.50; za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najposneje do pondeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedenja.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc.

Established 1906.

Editor Frank Zaitz.
Business Manager Charles Pogorelec.
Assistant Business Manager John Rak Jr.

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.

Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.

Telephone: ROCKWELL 2864.

Kandidat, ki ne kandidira radi časti in službe

Oswald Garrison Willard ugotavlja v reviji "Nation", da je izmed vseh kandidatov za predsedniško službo Norman Thomas najstvarnejši, in najbolj inteligenten.

Willard ni bil še nikoli socialist. Ampak glasoval bo za Thomasa, ker je vreden, on kot kandidat in program, ki ga zastopa, glasov vseh volilcev, ki resnično žele sprememb razmer in protestirati proti sedanji blazni uredbi.

Thomasa so indorsirali mnogi ameriški misleci. Socialist Call navaja njihova imena. Kapitalisti so indorsirali nodisi Landon ali Roosevelt. Thomasa nobeden, kar je umevno samoposebi, kajti Thomas je bojevnik za odpravo kapitalizma! Landon in Roosevelt sta za ohranitev kapitalizma. Kapitalisti so zavedni in podpirajo samo svoje stranke. Milijoni ameriških delavcev so razredno nezavestni in zato podpirajo iste stranke kakor njihovi izkorisčevalci.

Norman Thomas delavcem to resnico živo dokazuje. V kampanji je zdržema aktiven in skor vedno na govorniški turi. Ker so se takovane progresivne unije letos zavzele agitirati za Rooseveltita in mu prispevajo tudi v kampanjski sklad, so vsote, ki so jih včasni naklonile za socialistično kampanjo, odpadle in socialistična stranka je zdaj odvisna samo od prispevkov posameznih članov in somišljenikov. Roosevelt in Landon se vozita po deželi v posebnih vlakih, na katerih je njima in njegovim spremljevalec preskrbljeno vse udobje, ki ga more kupiti denar. Thomas potuje kakor je najcenejše. Veliko ga vozi okrog v cenenem avtu njegova žena, da si on vsaj malo odpočije. To, kar prenese v kampanji Thomas, bi zlomilo marsikakega močnega človeka. Tudi Thomas je utrujen in ravno tako njegova žena, toda v kampanji sta radi prepričanja, radi njune vere v zgodovinsko poslanstvo socialističnega gibanja in pa ker se zavedata, da je borba razuma proti kapitalističnim kandidatom, proti demagogom in proti sistemu kakršen je, potretna.

Kajti brez boja ni zmage.

La Stampa Libera o Lehmanu

Demokratski kandidat za governerja v državi New York je sedanjí governer Lehman. Kandidaturo je znova sprejel na pritisk predsednika Roosevelteta. Za Lehmana agitira tudi newyorkška Labor Party, katero so ustanovili starogardisti (skupina, ki je bila prej v socialistični stranki). Pravijo, da je Lehman prijatelj delavcev, sovražnik fašizma in demokrat ne le po imenu ampak v udejstvovanju.

V New Yorku izhaja dnevnik La Stampa Libera, ki je glasilo zavednih italijanskih delavcev. V izdaji z dne 11. oktobra ima na prvi strani članek, v katerem poroča, kako je liberalni governer Lehman ignoriral apel zavednih italijanskih delavcev, naj se nikar ne udeleži Kolumbove slavnosti, ker jo pripajajo Mussolinijevi agenti, pa jih bi s svojo prisotnostjo in z govorom dal prestiž, česar kot pristaš demokracije ne bi smel storiti. Toda Lehman je apel ignoriral lani in letos ter počastil Kolumbovo slavnost italijanskih fašistov s svojo prisotnostjo. Njemu je pač za glasove. Italijanov je v New Yorku veliko. Večinoma so pod vplivom fašističnih listov.

Tak je Lehman, demokratski politik, kandidat za governerja na demokratskem tiketu in na "delavskem" tiketu!

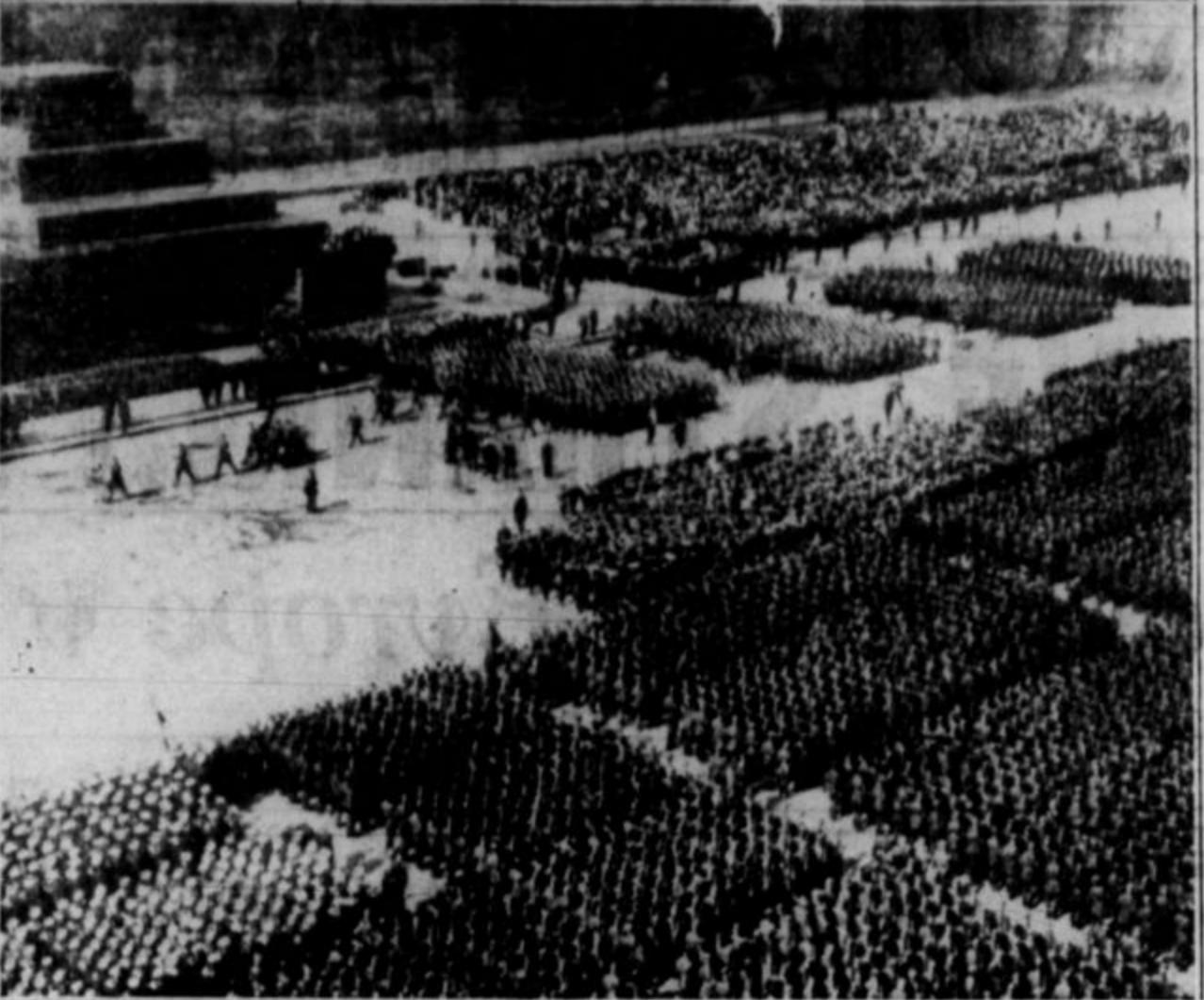
"Samovzdrževanje"

Diktator Hitler je zapovedal vsej Nemčiji, da mora strati, trpeti in v svojem stradanju ter trpljenju mora biti zadovoljna. Tako jim je zapovedal oni dan na velikem kmečkem shodu v Buckeburu, ko je dejal, da ne bo dovolil nikomu svojeločno višati ali nižati cene izdelkov in pridelkov. Zapomnijo naj si, da je nad njimi "močna oblast", namreč on sam. Vsa dežela se mora podvreči strogim vladnim kontroli in ponino trpeti glad v večjo čast nacizma. Dokler bo on na čelu nemške vlade, je grmel Hitler, bo z vsemi silami branil politiko tega "samovzdrževanja".

Laboriti za oborožitev

Konferenca angleške delavske stranke je z resolucijo priznala potrebo oborožitve v svrhu obrambe. Voditelji laboritov zatrjujejo, da to še ne pomeni, da bo delavska stranka podpirala sedajo torijsko vlado, ampak le to, da je ponovno odbrila svojo obstoječo politiko, da se Anglija oboroži le toliko, kolikor je potrebno za vzdržavanje brambne sile, kar je v skladu z odgovornostjo, katero ji nalaga Liga narodov, kajti taka obramba je potrebna za zaščito pravic, svobodščin in demokratičnih načel.

SOVJETSKA UNIJA PREHAJA V OFENZIVO

KAMPANJA LAŽI IN OBLJUB BOGATAŠEM ZOPET USPELA

(Nadaljevanje s 1. strani)

nasilne bolj protektira kakor prosekutira. Kapitalisti svojih strank pač ne podpirajo ljudstvu v korist. Ta resnica je tako ocitna, da jo bi vsak volilec lahko otipal, če ne bi bilo toliko milijonov takih, da so s kapitalistično propagando popolnoma zasplojeni. In kolikor ne doseže direktna kapitalistična propaganda s pomočjo časopisa in drugimi sredstvi, ji pomaga v zavajjanju demagogi, kot je na pr. Coughlin, Gerard, Smith, dr. Townsend in drugi.

SEDANJ PREDSEDNIK ZDRAVNIK-KAPITALIZMA

Roosevelt je spremen politik in dober strateg pri delu za svoj razred. Ko je prevzel vlado, je izvršil nekaj naredb, ki so potolaže ljudstvo in ob enem rešile banke za privatne lastnike. Na shodu v Chicagu je dejal, da se bankirji in delodajalci danes lahko najbolj veseli in hvaležni njegovi administraciji, kajti namesto izgub delajo dobitko in namesto nevarnosti, da vse izgube, se jim premoženja zopet večajo. Ljudska nejavnija je leta 1933, ko je on prevzel vlado, že toliko narasla, da se kapitalisti bali revolucije. Roosevelt pa je začel z govorji v radiu obljubljeni reforme in pomoč brezposelnim. Nič ne dvomimo, da on resno želi izboljšati položaj malega človeka in v kolikor je mogel, je to storil. Čim zadovoljnje je ljudstvo, toliko bolj je kapitalizem siguren trdnosti svoje pozicije. Obljubil je, da bo ustvaril socialno sigurnost — to je, gotovost dostojnega življenskega obstanka za vsako osebo. Ampak pod kapitalizmom ostane to le obljuba. Obljubil je socialno zavarovanje, ki pa je tako nezadostno in takaj skrupcan, da to, kar je sprejel zadnjih kongres, sploh ni socialno zavarovanje, ampak potvrdva socialnega zavarovanja. To ne trdi samo socialisti, ampak vsi sociologi.

KAPITALIZEM SISTEM SOCIALNE NEGOTOVOSTI

Socialne varnosti ne bo uvelia nobena kapitalistična stranka, ker je v tem sistemu nemogoča. Neglede koliko reform Roosevelt še uvede — zlo sedanje ekonomiske uredbe ostane, dokler ljudstvo ne sklene, da ga odpravi.

To mu predlagata socialistična stranka. Norman Thomas mu na svojih shodih in v radiu dokazuje, da ni drugega izhoda iz socialne nesigurnosti, kakor odprava kapitalizma in zgraditev socializma. Kaj je naš program?

Prirodne zaklade, produktivna in distributivna sredstva, zapadlena v masnih industrijah, se socializira in produkcijo organizira za potrebe namesto za profit.

Uvedba socialne zaščite, reformiranje zdravilstva in drugih ustanov tako, da bodo služile ljudstvu namesto privatnemu dobičku.

Reorganiziranje agrikulture tako, da izgine boj farmarjev za obstanek in namesto tega se ustvari razmere, v katerih jim bo doosten obstanek zasiguran.

Dalje uključuje socialistična platforma mnoge druge potstavke socialne vrednosti za vse delavce in farmarje.

Ta dežela je toliko bogata, da v nji ni nikakega vraka za posmanjanje, ne za kruine linije in ne za brezposelnost milijonskih množic. Kljub temu bodo pod demokratisko in republikansko vlado vsa ta zla ostala, ker jim je podlaga kapitalistični sistem.

ODPRAVIMO TEMELJNI VZROK!

Socializem odpravi temeljni vzrok sedanjega ekonomskega nereda in socialnih krivic, demokratska in republikanska stranka pa temeljni vzrok — ki je kapitalistični sistem — protikritira, ker se bogataši ne bodo sami od sebe ločili od svojih bogastev in profitov.

Socialistična stranka zasluži, da ne le glasujete, ampak tudi agitirate zanjo. In če se potek volitvah ustanovi močna delavska-farmarska stranka, bo delavska v pravem pomenu le, če prevzame program, kakršnega propagira socialistična stranka. Ljudstvo dobi blagostanje in dostopno človeško življenje še kadar bo uveljavljeno socialistični program.

Delavci in farmarji, ki se zanj bore, delujejo v svojo korist. Tisti delavci in farmarji, ki podpirajo demokratisko ali republikansko stranko ter glasujejo zanjo, pa podpirajo sistem, kateri jih tepe!

zlasti to trdijo. Wilson še ni pozabil! Poleg tega pa je Roosevelt zgradil večjo mornarico in deželo bolj militarno. Kar je Hoover kdaj sanjal o tem. Sploh si generalni štab z vsemi militaristi vred ne more želeti boljšega prijatelja, kajti ga ima v sedanjem predsedniku. In kdor misli, da se bo Amerika v prihodnjih vojnih bojih proti boljševiku, bo izvoljen Roosevelt, je največji naivne, pa naj sedi v Moskvi ali New Yorku. To stran bodo odločile in določile druge sile, drugi interesi in ne okupant Bele hiše, pa naj bo Roosevelt ali Landon.

Nad stavkarje bodo pošiljali milicev prav tako kakor so jih zdaj. Dela ti ne bo dal ne Roosevelt ne Landon. Kapitalisti te bo odslovil, ko prekorači štirideset let ali pa radi drugega vzroka, pa naj sedi v Beli hiši Peter ali Pavel. Pod kapitalizmom bi ti niti Thomas ne Browder mogli dosti pomagati, sigurno pa ne garantiati delo in zasluge. Sedanji "zaščitni" zakon bo amandiran, če ga vrhovno sodišče ne bo vrglo skozi okno, pa naj bo prihodnji predsednik Roosevelt ali Landon. Kongres bo imel vezane roke pod eno ali drugo administracijo, dokler bo deželi diktiralo vrhovno sodišče.

Nad stavkarje bodo pošiljali milicev prav tako kakor so jih zdaj. Dela ti ne bo dal ne Roosevelt ne Landon. Kapitalisti te bo odslovil, ko prekorači štirideset let ali pa radi drugega vzroka, pa naj sedi v Beli hiši Peter ali Pavel. Pod kapitalizmom bi ti niti Thomas ne Browder mogli dosti pomagati, sigurno pa ne garantiati delo in zasluge. Sedanji "zaščitni" zakon bo amandiran, če ga vrhovno sodišče ne bo vrglo skozi okno, pa naj bo prihodnji predsednik Roosevelt ali Landon.

In končno tudi to: Roosevelt ima na svoji strani prav tako impresivno listo vseh vrst kapitalistov, pristašev buržavzne demokracije ali pa odprtih fašistov, kajti jih ima Landon. Kdor tega ne veruje, naj dobi v roke Socialist Call od prošlega tedna.

Kar se socialistične stranke v tej kampanji tiče, vrši častno naloge, čeprav je njena poslanica skoraj zamorjena v tem širokem morju političnega bunka in nervoze. Ako v prihodnjih par letih pride do organiziranja masne delavske stranke, kar upam, da se zgodidi, kajtor tudi to, da bo stranka takoj po volitvah posvetila svoje energije temu vprašanju, tedaj bo s to kampanjo častno zaključila svojo politično karijero, ne glede koliko bo dobila glasov. S tem ne mislim, da bo stranke s tem končne, oziroma, da ne bo več potrebna. Nasprotno: potrebna bo še bolj, toda njena naloga bo drugačna: vloga vzgojvalne in propagandistične organizacije v vrstah masne delavske stanke. To pa pomeni, da se bo moralna preustrojiti za efektivno delo. Njena zdovinska naloga bo v bodočnosti še večja, kajtor je bila v preteklosti. In tudi veliko težja, ker prehod iz kapitalizma v socialism ne bo — piknik, marveč težka borba. Toda kdor je boritelj, se tega ne strasti.

Na prej za socialism!

Glasujte za Thomasa in druge socialistične kandidate, če nočete svojih glasov proč vredeti! Edino ti glasov bodo kaj pomenili. Vse drugo je bunka.

Sestanek kluba št. 27 JSZ dne 7. novembra

Cleveland, O. — V soboto 7. novembra v prostorih kluba št. 27 JSZ v Slov. nar. domu na St. Clair ave. sestanek, katerega se udeleži Frank Zaitz, urednik Proletarca. Razpravljali bomo o naših nalogah in o problemih, ki jih imamo v delavskem gibanju. Rezultat prihodnjih volitev bo tedaj že znan in pokazal bo koliko in v čem je delavstvo kaj pridobil. Govorili bomo na sestanku lahko tudi o tem. Na ta sestanek so vabljeni vsi člani JSZ v Clevelandu in somišljeniki.

KAMPAJNSKA ŠTEVILKA

Zaradi obilice kampanjskega gradiva je iz te številke izpuščenih precej dopisov in obe povesti, da smo mogli priobčiti vse, kar bi po volitvah ne imelo vrednosti.

KOGA PODPIRAJO AMERIŠKI SLOVENSKI LISTI V LETOŠNJI VOLILNI KAMPAJNI

(Nadaljevanje s 1. strani.)
nega fašizma. Ameriška Demovina je skoz in skoz reakcionarni list. Unjam in delavskemu gibanju vobče ni bila še nikdar v pomoč.

Ave Maria je po svoje za Roosevelta in demokratsko stranko. Pred par leti so v nji ujeti glavni sotrudniki poveličevali Coughlin. Vsi ti trije listi so v sedanjih civilnih vojnih v Španiji odločno na strani fašizma.

Enakopravnost, "neodvisen delavski dnevnik za Slovence in Amerik", je v tej kampanji za Roosevelta. V uredniškem članku z dne 20. oktobra pravi med drugim: "Mi ne smemo Roosevelta za nobenega socialnega ali ekonomskoga revolucionarja. Mi vemo, da ne bo izvršil tistih radikalnih socialnih in gospodarskih reform, brez katerih se dežela ne more za zmerom rešiti socialnih in ekonomskih bolezni, ki jo mučijo pod kapitalističnim sistemom. Kajti Roosevelt je za ohranitev tega sistema..." Nato Enakopravnost v več nadaljnjih člankih dokazuje, da je treba izbirati med dvema, ki imata priliko biti izvoljeni, in to sta Roosevelt in Landon. Roosevelt je manjše zlo po njem mnenju, zato čitateljem priporoča, naj glasujejo zanj. Enakopravnost je leta 1924 agitirala za La Folletta, partit je bila naklonjena socialistični kampanji, enkrat pa se je docela vrgla v naročje lokalnih republikanskih strank.

Glas Naroda je za Roosevelta in demokratsko stranko. V prejšnjih letih je agitiral večinoma za republikansko stranko. Ko je bila v teku kampanja za W. H. Tafta, je bil Glas Naroda urednik Valjavec baš prvi, ki mu je čestital na zmagi. Brzjavko mu je postal več pred volitvami. Valjavca je republikanska stranka nato nagradila s službo na Ellis Mandu. Glas Naroda je — to je razume, za Roosevelteta, "iz ljubezni do delavcev". V uredniškem članku z dne 20. oktobra pravi med drugim: "Edino izvolitvo Roosevelta si bo delave utrdil svoje stališče in izboljšal svoj bedni položaj..." Srečni delavec! Demokratska stranka ima v New Yorku jugoslovanski kampanjski urad, katerega naloga je vršiti agitacijo za Roosevelteta med Slovenci, Hrvati in Srbi, načeljuje mu Ivan Mladinec. Vse te službe so plačane.

Glasilo K. S. K. J. je "nepolitičen" list, zato ne agitira direktno za nikogar, toda glavni odborniki in agitatorji KSKJ so skoro vsi za demokratsko stranko. Glasilo KSKJ mora pisati v prilog fašistov v Španiji in prinašati vesti o krvolčnosti "komunistov" in drugih "rdečkarjev", ki "kolijoce uboge duhovne in nune".

Jugoslovanski Obzor je v tej kampanji za Roosevelteta in demokratsko stranko. V lokalni milwaukeeški politiki je oportuništven in podpira tiste kandi-

date, ki so mu najbolj všečni. Socialistični stranki ni bil sedanji lastnik Obzora še nikoli naklonjen.

Mladinski list, ki ga izdaja SNPZ za člane svojega mladinskega oddelka, ni politični list. Urejevan je s stališča kobilistov delavskega razreda in zastopa delavske smernice.

Napredek, glasilo SSPZ, agitira za Roosevelteta. V uredniškem članku z dne 21. oktobra piše urednik Vatro Grill med drugim: "Mi smo za Roosevelteta, ker vidimo v njegovem ponovni izvolitvi sredstvo, ki bo indirektno privedlo do organiziranja jakega delavskega političnega pokreta v Ameriki..." Grillovo mnenje je kajpada zmotno. On ni osamljen v tej svoji trditvi, kajti enako nadaljno poudarja tudi "stara garda", ki je izstopila iz soc. stranke. Vatro Grill je bil svoj čas član kluba št. 27, nato v letih Hooverje prospirete nekaj časa republikanc, potem pa je šel v "free lance delavsko politiko. Agitacija za Roosevelteta kajpada ni delavska politika, ampak mnogo jo odevajo s tako haljo.

Naprej v Pittsburghu je bil do poletja neodvisen list, potem so ga vzeli v področje interesi, ki kontrolirajo komunistično stranko. V izdaji z dne 2. oktobra ima uredniški članek z naslovom "Landon ne sme biti izvoljen predsednikom Združenih držav". To je v soglasju s taktiko komunistične stranke, ki venomer nagaša, "Landon ne sme biti izvoljen..." Komunistom in njih somišljenikom je taka agitacija migljaj, da naj glasujejo za Roosevelteta. To je jasno samo po sebi, kajti le če znamo skupaj pri takih stvarih, bolj fleteno je, to posebno že za pevce. Vstopnina je le 35¢ v predprodaji, kar je zelo malo za tak program. Savani vas bodo sprejeli z veseljem in vam dali par ur lepega užitka pri popoldanskem programu. Potem bo ples. — **Tajnik.**

Predstava v Waukeganu-No. Chicagu
Waukegan-No. Chicago, Ill. Zopet je tu sezona jesenskih veselic in drugih priredb. Ena teh bo v nedeljo 1. nov., ko bo imel klub št. 45 JSZ dramsko priredebitv, na kateri vprizori komedijo v treh dejanjih "Glavni dobitek". Predstava bo v Slov. nar. domu. Prične se ob 2. pop. V igri nastopajo: Rudolf Skala v logi Boštjana Brvarja, profesorja v pokolu; Rozi Skala v logi njegove žene Matilde; Branko, njun sin, John Kogovšek; krojač Simon Kocjančič; Paul Peklaj; Agata, njegova žena, Jennie Miller; Vladimir Babič, ravnatelj banke, Andrej Možek; Marica, njegova hči, Mimi Kirn; Marjeta, branjevka, Mary Hrovatin; Brvarjev sorodnik z dežele, Frank Pezdir; Ančka služi pri Brvarjevih. Dalje imata vloge L. Miller in Fr. Pierce. Režijo vodita Rudolf Skala in Martin Judnich. Vloge so v rokah skušenih igralcev in v dvorjanah lahko pridete brez skrbi, če pa jih prinesete s seboj, vam bodo odpadlo, ker se boste pri igri pošteno nasmejali in pozabili na vse druge. Že Mrs. Hrovatin v logi branjevke bo vredna te vstopnine. Vsakdo v naši naselbini ve, da će pride ona na oder, je igra gotovo za smeh. Prav tako bo bilo drugi karakterji.

V nedeljo 29. novembra pojde naši igralci gostovati v Milwaukee. Vstopnice na priredebitv predstav bo v nedeljo so po 35¢. Pub. odsek.

Thomas in Nelson v radiu
Thomas in Nelson v radiu
Norman Thomas je v tej predsedniški kampanji prepoloval nad 18 tisoč milij in imel okrog dve sto shodov. George A. Nelson, kandidat soc. stranke za podpredsednika, je prepoloval nad 12,000 milij in nastopil na približno sto shodih.

BORBA NA ŽIVLJENJE IN SMRT

Na sliki je oddelek španske vladne armade, ki se bori na življenje in smrt proti fašistični oboroženi premoči. Ves kapitalistični tisk oznanja že nad tri mesece, da Madrid vsak dan pada in da je Španija že skoraj vstopila v fašistično kontrolo. Ako bi demokratične vlade v Evropi dovolile španske vladni naročati oružje in druge vojne potrebičine, ki jih mora dobivati iz inozemstva, kakor so z njimi zalaže španske fašiste Italija, Nem-

čija in Portugalska, pa bi bila zmaga že v prvih par tednih civilne vojne odločena v prid vlade, katera zavrsti veliko večino španskega ljudstva in je pričela na krmilo popolnoma z demokratičnimi metodami. Delavci so ne samo glasovali zanj, ampak so jih dali na razpolago tudi svoja življenja. Ze blizu 200,000 ljudi je bilo ubitih.

GLASOVI IZ NAŠEGA GIBANJA

Zbral JOHN RAK

Gowanda, N. Y. — Tu se je drugih zgodovinskih dogodkov". Louis Zorko poroča, da pričakujejo obilne udeležbe. **Springfield, Ill.** — Načrtni znanec Josip Ovca je obiskal rojake, katerim je naročnila potekla in poslal devet naročnin.

Superior, Wyo. — Jacob Bergant je obnovil naročnino na Proletarca in ob enem naročil novo Adamičeve knjige "Crade of Life".

Cicero, Ill. Kristina Turpin, ki je bila nedavno v New Yorku kot delegatinja na konferenci unije delavcev in delavki moških in ženskih klobukov, je svoj prosti čas porabila za agitacijo v prid našega gibanja. Dobila je tri naročnine na Proletarca in \$1.47 v tiskovni sklad Proletarca.

Herminie, Pa. Anton Zornik je poslal šest naročnin. Dalje pravi v pismu: "Pošljite mi za enkrat 125 izvodov Ameriškega družinskega koledarja letnik 1937." S. Zornik je eden izmed najboljših razpečevalcev naših publikacij in pri tem delu bo nedvomno uspel tudi do jesen in zimo.

Cleveland, O. Anton Skapin, tajnik kluba št. 49 JSZ, je poslal na potočiu klubu \$5 Proletarcu v podporo. — Anton Jankovich je poslal devet oglasov v Ameriški družinski koledar. Pravi, da sta Louis Zorko in Joseph Lever na enakem poslu v Newburghu. — V soboto 7. nov. bo v klubu št. 27 JSZ sestanek, na katerem bo med drugimi govoril Frank Zaitz, urednik Proletarca. Predmet,

"Naše gibanje v luči ravnokar končane volilne kampanje in

Ameriški družinski koledar. Znano je, da so publikacije v tej deželi odvisne od oglasov bolj kakor pa od naročnine. To sicer ne velja za delavske liste, ker dobre razmeroma prav

Milwaukee je en kraj, od kjer nismo do 24. oktobra prejeli še nikakega odziva. Isto velja za **West Allis**. Časa za nabiranje oglasov je še kako malo, zato, sodruži in somišljenjeni, požurite se te dni, da storimo kolikor največ mogoče.

Chicago, Ill. — V Chicagu je dobil v koledar precej oglasov Frank Udovič. On je aktiven v tem delu vsako leto — vselej z jasnim rezultatom.

Ako hočete imeti na svetovno situacijo pravilen upogled, citajte Proletarca.

Z agitacije v Penni

Herminie, Pa. — Tu in tam mi kak naročnik Tu je priča, da naj kaj napišem o naselbinah, ki jih običaem. Priznam, da so taki dopisi zanimivi in pišejo jih navadno tisti obsikovalci, ki pridejo prvič v to ali ono naselbino. Kdor pa prihaja vanje pogosto, bi le ponavljalo opise.

Nedavno sem tudi jaz prišel v naselbino, v kateri se nisem bil, namreč v Avello. Obiskal bi bil rojake tu že prej, toda radi slabe prometne zvezde nisem imel prilike. Okrog Avelle je kakih šest premogovnikov. Obratujejo le nekateri.

Namenil sem se iti preko Moon Runa na Imperial. "Lift" sta mi dala rojaka Ule in Augustin, ki sta se peljala na delo na Montor No. 9. Od tam se napotim po še na Primrose. Ker je bilo zgodaj in ljudje še niso bili pokonci, sem se namenil proti South View. Na poti sem dobil "lift" od tu rojenega Slovence, ki je peljal otroke v šolo. V South View sem dobil nekaj moških doma, ampak za Proletarca ni bilo naročnikov. Vrnil sem se proti Primrose. Kosil sem pri Vozelnovih, Rokjak Bartolovič me je peljal na Zarnikovo farmo, toda njega ni bilo doma. Njegova sopriga je ponovila naročnino za celo leto. Ona je zelo prijazna, gostoljubna ženska.

Nato je držala moja pot na Midway. Ustavlil sem se pri rojaku Sircu, kateri je še sedaj užaljen, ker se ni vršila konferenca tu namesto v naselbini Presto, češ, ker so tako sklenili v Bridgevillu. Priporočal sem mu, da je take stvari najboljše pozabiti in pričakovati, da se bo delalo bolj sporazumno v bodoče. Boljša je za delavce sloga, kakor pa nasprotovanja. Posetil sem tudi starega Zustu, kateremu nagaja zdravje. Star je nad 70 let. Obiskal sem še druge Midwayčane, kar sem dobil doma. Ker je bilo že pozno, sem šel prenočevati k Naglovim. To je zelo vlijudna družina. Med njimi se človek lahko pomenjuje o delavskem gibanju in o raznih dogodkih, katerim z zanimanjem sledi. Kot drugi razumni delavci, bi tudi Naglovci radi, da se bi delavstvo na političnem polju združevalo, namesto da si krha svoje sile z razpori. Upamo, da si v naslednjih letih zgradijo močno stranko, kajti čas je že!

Z Midwaya sem se odpeljal z vlakom v Burgettstown. Ustavlil sem se pri rojaku Jermani, ki pa je bil na delu. Njegovi soprigi sem dejal, da sem namenjen na Avello. "Protiv včeretu pride moj sin z dela, pa te bo po peljal tja", mi je rekla. To priliko sem nato dobil pri Lavričevih in na Avello me je peljal njegov sin. Kako mi je šlo na agitacijo tu, sem poročal v Prosveti. Na Proletarca se je na novo naročil Anton Logar, "pečlar". Mlekuš je naročino ponovil. Slednji me je spremjal pri agitaciji in mi dal tudi prenočišče. Za Prosveto sem dobil v tej naselbini sedem naročnin.

Anton Zornik.

Shod v Strabanu 1. nov.

Strabane, Pa. — Tukajšnji klub JSZ priredi v nedeljo 1. novembra shod, na katerem bo govoril Chas. Pogorelec. Prične se ob 2. pop. Po shodu pa ostanemo v prijateljski družbi in se bomo zavabili v nji.

Na shod so vabljeni vsi tukajšnji in okoliški rojaci.

ZVEZA MED ITALIJO IN NEMČIJO ZA OFENZIVO V KORIST FAŠIZMA V ŠPANIJI IN DRUGOD V EVROPI

(Nadaljevanje s 1. strani.)

nost in silo. Poslužuje se laži in prevar. S fašizmom se je nemogoče boriti, če se bi državniki sklicevali le na njegovo poštene, svetost pogodb itd. Kamenja se ne more drobiti z leseniimi kladivi. Fašizma ne s pridigarskimi diplomatičnimi notami.

Iz vseh demokratičnih dežel v Evropi se poslužuje Anglija najboljšo in najbolj hinavske takitike. Kapitalistična kasta, ki vrla Veliko Britanijo, mrzi Hitlerja in Mussolinija. Toda ob enem stokrat rajše vidi v Berlinu in Rimu fašistično vlado, kakor pa delavsko vlado! S tega stališča uravnavata svojo politiko tudi v Španiji. Njene simpatije so z rebelli! Brez pomoci angleških toriev in angleške diplomacije — ali bolje, brez sodelovanja angleške vlade s španskimi rebeli ob Gibraltarju, bi general Franco nikdar ne dosegel uspehov, s kakršnimi se ponaša v sedanji civilni vojni.

Homatije v Evropi se razvijajo danes v znamenuju borbe za obvarovanje kapitalizma na eni strani in na drugi za odpravo kapitalizma in zgraditev socialistične civilizacije. V teh okolišinah je bila Sovjetska Unija prisiljena poseči v borbo. Prej ali slej bi to itak moral storiti. Zdaj je pripravljena boljše kakor Hitlerjev tretji rajh. Ni pomoč — Evropa je na pragu katastrofe in nasprotuječi si ekonomski interes morajo naskočiti drugatega, da odločijo, ali naj izkorističanje ostane, ali pa naj zavrljava marksistična ekonomija.

KAMPANJSKI SHODI JSZ

Shodi in sestanki pod pokroviteljstvom JSZ se bodo vršili na datume kot so tu navedeni, kjer je aranžma zanj že sklenjena, točni datumi za shode v drugih naselbinah pa bodo označeni prihodnji številki.

ZAPADNA PENNA: Imperial 28. okt.; Burgettstown 29. okt.; Moon Run 31. okt.; Strabane 1. nov. Na vseh teh shodih govoril Chas. Pogorelec.

La Salle, Ill., v nedeljo 1. novembra. Joško Oven. Bridgeport, in druge naselbine v vzhodnem Ohiju.

Barberton, O., in okoliške naselbine, dne 7., 8. in 9. novembra. Chas. Pogorelec.

V kolikor bodo datumi teh shodov spremenjeni, bo pravočasno sporočeno. Na člane in somišljenike apeliramo, da naj shode v svojih naselbinah dobro oglašajo in store vse v svoji moči; da bodo uspešni.

NAJVEČJA SLOVENSKA KNJIGARNA

S

SLOVENKE IN ANGLEŠKE KNJIGE

Pišite po cenik PROLETARCU

DELAVCI IMajo TE DNI NIČ KOLIKO PRIJATELJEV

Delavci imajo "glasove" in Jérč, urednik (po imenu) Ameriškega Slovence; Joseph L. Bahorich; Mrs. Mary Bradač; John R. Brozovich; Frank černe, bivši član JSZ in nekoč izredno aktiven na vseh poljih udejstvovanja naprednih Slovencev v Clevelandu; James Debevec in Louis Pirc, urednika in lastnika Ameriške Domovine; John A. Decman; Mrs. Josephine Erjavec; Mrs. Mary Golik; John Gornik; Anton Grdin; R. F. Hlača; Ignatius Hude Joseph Klepec; Mrs. Katarina Kočevar; Joseph Kukman; Joseph Leksan; John E. Lokar, gl. podpredsednik SNPJ; Joe Matoh; Mrs. Albina Novak; Mrs. Mary Prisland; Mrs. Frances Rupert; Mrs. Albina Smrekar; Anthony Svet; Frank Urajan; Mrs. Mary Yerman; Joseph Zalar, gl. tajnik KSKJ, in Mrs. Rose Zihrele.

V lovu za glasovi sta enako agilni obe "stari" stranki — demokratska in republikanska. V kampanjskih uradilih imata razne vplivne tujerode, katerih naloga je — za plačo seveda — pridobiti svoje rojake glasovati za kandidate, od katerih prajema nagrade, plačo, ali pa pričakujejo od njih službe po volitvah.

Poročali smo že, da je najela demokratska stranka, ki je vneta za delavce toliko, da ne bo nikdar več "slabih časov", obsežen jugoslovanski agitacijski štab, kateremu načeljuje Ivan Mladineo. Urad ima v New Yorku. Plačan je iz demokratskega kampanjskega sklada. Predsednik odbora demokratske stranke za agitacijo med Slovenci je Louis L. Drasler v Clevelandu, Leo Zakrajšek v New Yorku pa blagajnik. Njih delo nadzira in kontrolira demokratični politik Lawrence Wood Robert Jr.

Slovenski demokratični politiki, ki so bili imenovani, da se bore za delavske koriste in druge dobre strani po naselbinah širom dežele, pa so: Paul Bartol, gl. predsednik JSKJ; Anthony Cvetkovič, član gospodarskega odbora SNPJ; John Smrček, član demokratske stranke za agitacijo med Slovenci je Louis L. Drasler v Clevelandu, Leo Zakrajšek v New Yorku pa blagajnik. Njih delo nadzira in kontrolira demokratični politik Lawrence Wood Robert Jr.

Cleveland, Ohio. — Čeravno smo v dobi vsakovrstnih obletin v jubilejih, je med nami prav malo kulturnih organizacij, ki bi vzdržale na površju daljšo dobo in moglo slaviti desetletja udejstvovanja. Še posebno imajo trnje pot pevski zbori in so zelo redki, ki bi dosegli to dobo. Vzrokovači so te tope navdušenja za ljudstvo, vsi so za visoke plače, za izboljšanje življenskih razmer, za dobre zavarovalnine itd. Ljudje pa poslušajo, verjamejo in volijo za demokrate in republikance, kakor ponavadi.

Kot vidite, imamo delavci veliko prijateljev in se nam ni treba bati bodočnosti, kajti ti gospodje in gospo bodo skrbili, da se nam bo poslej dobro godilo. Demokratska stranka bo zmagala, kriza izgine, dobival bomo penzije, dobro plačo, deležni bomo krajšega delavnika, kupili si bomo nove avte, pečene piščke pa nam bo do kar same letete v usta.

Chas. Pogorelec pride v Moon Run

Moon Run, Pa. — Uposlenost je tod nekoliko boljša kakor pred časom. Rov družbe Pittsburgh Coal kompanije obratuje pet dni v tednu, a je do malega izčrpalo in je število rudarjev v njemu manjše kakor je bilo. Drugi delajo v okoliških krajih v rovih in tovarnah.

Volilna kampanja je živahnih tudi pri nas. Demokrati in republikanci se bore, da si pridobije glasove delavcev. Tako je pri vseh volitvah. Po volitvah pa ista razočaranja za delavce. Tako ostane, dokler bodo dajali vajeti v roke nasprotnikom. Tudi socialisti ne držejo križem rok, pač pa agitirajo in dokazujejo delavcem, da je zanje edino pravilno, če glasujejo za svojo stranko, kateri načeljuje kot predsedniški kandidat Norman Thomas.

Našo naselbino obišče s. Ch. Pogorelec, ki je zdaj na agitacijski turi. V Moon Runu bo govoril v soboto 31. oktobra ob 6. zvečer v Slov. domu.

Delavci tu in v okolicah, udeležite se tega shoda vse, tudi ako niste pristaš naše stranke. Chas. Pogorelec ima v delavskem gibanju bogate izkušnje. Je dober govorik, vseskozi poštenjak in že dolgo let aktiven.

Slišali ste posebno v radiu v tej kampanji že mnogo politikov vseh vrst. Pridite v soboto v Moon Run, da čujete tudi govornika, ki bo povedal resnico o boju med demokratimi in republikanci in o značaju sedanje volilne kampanje sploh. Navzočih je bilo kakih osem ti-

Jacob Ambrožič.

DIKTATORJI SI ISCEJO NASLEDNIKOV

Adolf Hitler je slabega zdravja in pravijo tudi, da ga razjeda rak. Če bi bil on samo navaden človek, bi ga zdravnička veda ne brigala zanj, toda v virogovljevarju Nemčije ima Hitler vso pravico pozvati k sebi najboljše zdravnike in zahtevati, da ga ozdravijo. Izbral si je baje tudi že naslednika, ki je na desni na tej sliki. — Tudi Mussolini je izčrpán, kot zatrjujejo mnogi poročevalci, za naslednika pa si je zbral svojega zeta grofa Galeazzo Ciano, ki je zdaj minister vnenjih zadov v njegovem kabinetu. Proslil teden je bil Ciano na uradnem obisku v Nemčiji, kjer se je z Hitlerjevimi zastopniki pogajjal za fašistično zvezo in enotno politiko Italije in Nemčije v odnosih z drugimi deželami in za borbo proti "komunizmu".

Jubilej "Zarje"

Cleveland, Ohio. — Čeravno smo v dobi vsakovrstnih obletin v jubilejih, je med nami prav malo kulturnih organizacij, ki bi vzdržale na površju daljšo dobo in moglo slaviti desetletja udejstvovanja. Še posebno imajo trnje pot pevski zbori in so zelo redki, ki bi dosegli to dobo. Vzrokovači so te tope navdušenja za ljudstvo, vsi so za visoke plače, za izboljšanje življenskih razmer, za dobre zavarovalnine itd. Ljudje pa poslušajo, verjamejo in volijo za demokrate in republikance, kakor ponavadi.

Eden izmed redkih zborov, ki je kljuboval vsakovrstnim oviram ter viharjem in slavi letos svojo dvajsetletnico, je pevski zbor "Zarja", odsek kluba št. 27 JSZ. Ustanovljen je bil 6. aprila 1916 izmed članov klubov št. 27 in se mu pridružil kot odsek. Takrat je bil klub tako močan in tudi aktiven. Imel je več jako dobrih moči za razne naloge. Ti so dali prvo spodbudo in inspiracije za zbor z delavskimi tendencami. Zavedali so se dejstva, da organizirano delavstvo mora gojiti svojo delavsko kulturo, ki bo služila svojemu razredu. Kultura, katera delavca povzbuja, vzbuja solidarnost in samoponos do svojega razreda v stremljenju do izpopolnjevanja sebe in izboljšanje človeške družbe. "Zarja" je v tem pravcu žažarelja in žarelja dva desetletja zavednemu ljudstvu. Dvignila je delavsko in umetno pesem na višino kot malokateni drugi pevski zbor.

Prisjetek programa bo ob 3. popoldne. Vstopnice v predprodaji za popoldne in zvečer so 40c, pri blagajni pa 50c. Igrala bosta Krabecov in Barbčev orkester.

Vse naše zavedno delavsko ljudstvo v Clevelandu in okolici vabimo, da si rezervira 26. november za poset "Zarjine" prireditve in seže po vstopnicah. "Zarja" je pela v ostala skozi vso dobo zvesta delavskim principom, zato je vasa Podprite jo!

Leo Poljšak.

"Za Roosevelt", ampak ne mi!

Cleveland, O. — Enakopravnost je priobčila dva uredniška članka, v katerima pravi, da bodo oni volili za Roosevelt.

Tudi pri Ameriški Domovini so zanj, vrh tega pa še za Gongwera, Martin L. Daveya, Miheliča itd. Tudi "Napredek" je za Franklinia. Tako napreduje v smeri "Ameriške Domovine". Nekateri si s takim napredkom pomagajo, ampak delave ne.

Sicer pa, socialisti tako ne bo izvoljen, saj ga v Ohiu niti na glasovnici ne bo. Pa tudi komunist ne. Saj mu v Terre Haute niti govoriti niso pustili, zdaj pa premišljajo, ali je to mesto v Nemčiji, ali v Italiji, ali pa morda res v "demokratični" Indiani.

Torej naši časopisi v metropolji so za Roosevelta in za kulturo "Ameriške Domovine" je zanj, reverend Jager je za kulturo, kaplan Kužnik je zanj, bivši koncilman Mihelčić se navdušuje ob nji — vse v naši naselbini smo za kulturo in tega pridelka je že toliko, da ga sadimo zdaj v posebnem vrtu. Ni pa bil Ivan Cankar za tako kulturo in tako politiko.

*
V petek 6. nov. bo seja klubu št. 49 JSZ. Sodruži, udeležite se je. Naša dolžnost je, da pomagamo pri delu za socialistom in na polju delavske izobrazbe. Seja se prileže ob 8. zvečer v čitalnici SDD. Frank Barbič.

Ampak brez financ svojih načinov ne more vršiti in njena blagajna je zdaj izčrpana. Torej agitirajmo, da bo prireditev federacije čimboljše izpadla.

Dne 20. oktobra sem poslal Norman Thomasa v radiu. Njegova izvajanja so neovrgljiva in rečem, da Thomasa ne prekosi v govorništvu noben govornik kapitalističnih strank, še manj pa v argumentih.

Ko je končal, sem premisljeval o principih v programu socialistične stranke in o delavski strani, ki ima priliko uresničiti ta program, pa je noče videti in ne sprejeti resnice. Po volitvah pa bodo spet kleli in godrnali, kakor še po vsakih volitvah. Ampak prišel bo čas, in upamo, da ni več daleč, ko bomo res zgradili močno delavsko stranko s socialističnim programom, katera bo v stanju odpraviti sedanji sistem.

Joseph Snay.

Kampanjski cirkus

Detroit, Mich.

— Detroitičani nismo kar tjavandani. To smo v letošnjem volilnem cirkusu že dostikriči. En čas poslušamo republike, ki nas hvalijo na vse pretege, in nato demokrate, ki nas enako hvalijo. Tej kampanji se po pravici lahko reče cirkus. Poslušamo zdaj republike in demokrate, ki se tči v letosnjem volilnem cirkusu.

Peški zbor "Sava" se pripravlja za svoj koncert, ki ga priredi v nedeljo 22. nov. v dvorani SNPJ.

Po končanem dnevnem redu na prošli klubovi sej se pričela diskuzija o predmetu "Kaj nas uči dogodki v Španiji", ki sta jo otvorila Joško Ovren in Frank Zaitz. Razprava je bila živahnna in vseskeči stvarna.

Angela Zaitz, zapisnikarica.

Sprememba v uradu Jug. stav. in posojilnega društva

Iz urada Jugoslovanskega stavbinskega in posojilnega društva, 2634 South Lawndale Ave., naznanjajo, da je direktor izvolil za izvrševanje tajniških poslov na mesto pokojnega Joseph Steblaya Harry C. Brose.

Brose, ki je poročen s Steblejovo hčerjo, je več knjigovodja in računar ter je pri tem delu pokojnemu tajniku veliko pomagal. Knjige tega društva so mu torej dobro znane. Urad je odprt dnevnost od 1. do 6. in od 7. do 9. zvečer, ob sredah in sobotah pa od 1. do 6. pop. Ob nedeljah je urad zaprt.

Člani direktorja so A. Kocjan, Martin Nemanich, Frank Udočič, John Gradišar, Paul Vesel, Joško Ovren, Frank Smith in Vinko Ločniškar.

Tridesetletnica društva "V boj!"

Cleveland, O. — Eno izmed najvažnejših in na polju napredka najdelavnejših društev v tem mestu je društvo 'V boj'! St. 53 SNPJ, ki bo imelo v nedeljo 8. novembra v Slovenskem delu domu jubilejno slavje tridesetletnice. Na sporednu koncertne točke, ukrajinski ples, govoriti itd. Glavni govornik bo Frank Zaitz, predsednik nadzornega odbora SNPJ. Program se prične ob 3. pop.

PRISTOPAJTE K SLOVENSKI NARODNI PODPORNI JEDNOTI NAROCITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Stane za celo leto \$6.00, pol leta \$3.00.

Ustanavljajo nova društva. Deset članov (ic) je trba za novo društvo. Naslov za list je zatajništvo je:

John Berligr.

Kadar ste v pomenih s prijatelji in znanci, omenite jim Proletarca, kajti tudi to je agitacija zanj.

Dr. John J. Zavertnik

PHYSICIAN AND SURGEON

OFFICE HOURS:

At 3724 W. 26th Street

1:30-3:30; 6:30-8:30 Daily

Tel. Crawford 2212

At 1858 W. Cermak Rd.

4:30-6:00 p.m. Daily

Tel. Canal 1100

Wednesday and Sunday by appointments only

Residence Tel.: Crawford 8440

If no answer — Call Austin 5700

Austin 5700

ZA LICNE TISKOVINE

VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH

SE VEDNO OBRTITE NA UNIJSKO TISKARNO

Adria Printing Co.

1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Tel. Lincoln 4700

PROLETAREC SE TISKA PRI NAS.

VAŽNA OBLETNICA POLITIČNEGA DELAVSKEGA GIBANJA V SLOVENIJI

V predvojni dobi so imeli slovenski socialisti v Ameriki s svojimi sedrugi na Slovenskem najstnejše zveze. Skoro vsi naši pionirji so bili aktivni socijalični že v starem kraju. Starokrajski socialistični listi so imeli v Ameriki precej naročnikov.

V povojnih letih stiki tukajšnjih slovenskih socialističnih organizacij z enimi v Sloveniji niso več tako intimni, vendar pa so še vedno prisrčni. Izmed starokrajskih socialističnih časopisov je tu najbolj razširjena revija "Svoboda", socialistično glasilo "Delavska Politika" pa prejemajo skoro vsi slovenski ameriški listi.

Starokrajski socialistični pokret, ki je na razvoj Jugoslovanske socialistične zveze vplival v prvih letih veliko bolj kot pa ameriška socialistična stranka, obhaja zdaj štiri desetletnico. O tem važnem jubileju piše Delavska Politika sledete:

Spomini na prve početke socialističnega gibanja v Sloveniji imajo dve posebno značilni potezi. Prvič nesobično potrvalost in drugič strašno preganjanje prvih oznanjevalcev socializma.

Ze zdavnaj prej, v letih 1865 do 1880 in pozneje so se pojavljali pri nas oznanjevalci prosvete v razrednega boja, vendar to ilegalno gibanje ni bilo utrjeno teoretično in postavljeno na pozitiven program po Marxovih naukah.

Kulturno delo se je v tistih letih vršilo v kulturnih in izobraževalnih društvenih, politično pa po tajnih sejah in konferencah v vedenih nevarnostih, da sestanek zasači — oko pravice. Šele v poznejših letih so bila dovoljena zaupna zborovanja na povabljenje osebno znane goste (po § 2. zborovalnega zakona).

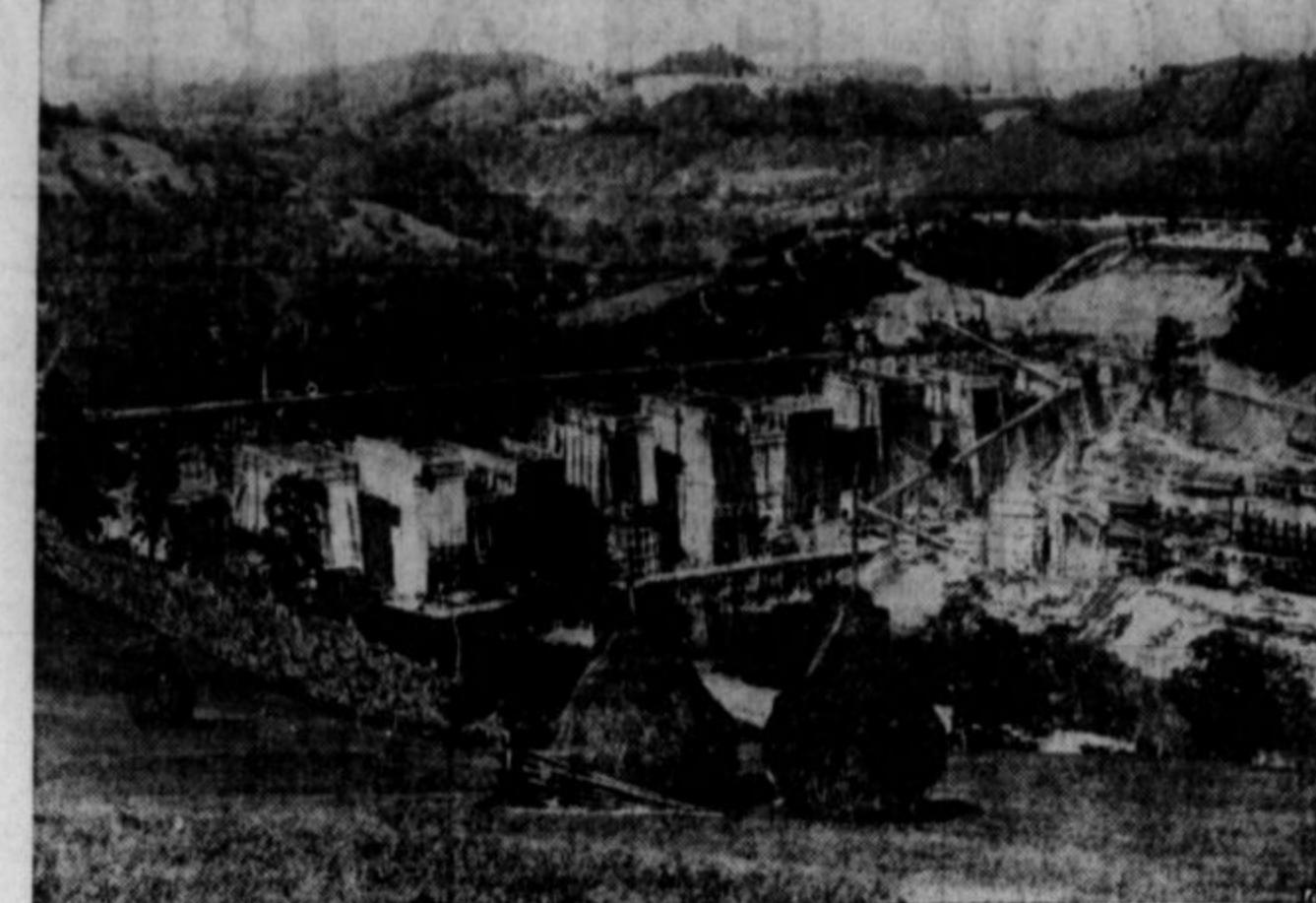
Početkom leta 1880 (1884?) je bilo osnovano politično društvo "Bodočnost", ki je sklicovalo politična zborovanja.

Hainfeldski kongres, ki ga je sklical dr. Viktor Adler in sodruži, je zasnoval stranko ideološko ter ji dal program socialnodemokratične stranke, okoli katerega so se združili prav kmalu vsi socialistični duhovi v Sloveniji.

Ze takrat je nastala želja po lastni stranki, ki se je pa uresnila šele leta 1896. Kongres za ustanovitev stranke je bil v stari Virantovi hiši na Jakobovem trgu. Ss. Zeleznikar, Kordelič, Bartl, Brozovič, Kopac in mnogo drugih poleg Etibina Kristana je sodelovalo na tem kongresu. Kongres je v bistvu sprejel hainfeldski socialnodemokratični program in imenoval svojo stranko "Jugoslovensko socialno demokratično stranko".

Mlada stranka ni imela svojega sovražnika le v reakcionarni zakonodaji, marveč tudi v političnih strankah. Če citamo danes izjave Hitlerja ali papeža, oziroma klerikalizma, se spominjam takoj tiste dobe. Lažji klevete so slišali socialisti povsed, teror, zaničevanje in križarska vojna sta bila na dnevnem redu, tako, da je bilo res treba prave poštenosti.

JAVNA DELA V WEST VIRGINIJI

Eno izmed velikih javnih del, ki jih je podvzela zvezna vlada, je graditev velikega jeza pri Graftonu v West Virginiji, skozi katerega teče reka Tygart. Ko

bo jez dograjen, bo nastalo umetno jezero, ki bo služilo za reguliranje roke v deževju in za elektrarno, ki bo prekrbovala električno svetlobo tamkajšnjo okolico.

Resolucije, ki se tičejo raznih problemov unije, so bile izročene glavnemu odboru, da študira predloge iz raznih krajev glede unije in ukrene, kar smatra za najboljše. Zelo važna je resolucija, ki se tiče spora med odborom Ameriške delavske federacije in tistimi unijami, ki so zastopane v odboru C. I. O. (Committee for Industrial Organization). Ta konvencija je izrekla za spravo in enotnost A. D. F. in v tem smislu je govoril tudi Wm. Green.

Razprave je bilo o tem vprašanju precej, kajti nekaj unij je eksekutiva A. D. F. suspendirala zato ker so v imenovanem odboru za industrialno organizacijo. Tudi naša unija sodeluje v njemu.

Za predsedniška družene unije je bil izvoljen Max Zaritsky, za tajnika Michael F. Green in 27 podpredsednikov. Toliko o konvenciji.

Za časa teh dni v New Yorku sem se sešla in obiskala mnogo znancev in prijateljev. Naši rojakov v New Yorku je mnogo zaposlenih v slammarski industriji, kakor jo Slovenci navadno imenujemo, to je, v delavnici za ženske klobuke, in spadajo v isto unijo, ki je imela to konvencijo.

Po govornikov na slavnosti združenja je bil William Green, predsednik Ameriške delavske federacije. Govoril je tudi župan mesta Philadelphia, zastopnik newyorskega župana LaGuardia in več drugih, ki so poudarjali važnost združenja teh dveh unij.

To je bilo prvič, da sem bila delegatinja na konvenciji unije, zato me je toliko bolj zanimala. Videla sem, da je razlika med to konvencijo in konvencijami SNPJ in JSZ velika. Delo na tej konvenciji so vršili odbori. Imenoval jih je predsednik Poročila odborov, so bila oddana v sklepanje konvenciji, ki jih je lahko odobrila, ali pa zavrgla.

O resolucijah, ki so bile prečitane, je predsednik določil, kateremu odboru spadajo. Odbori so jih vzeli v pretres in jih nato predložili delegaciji v obliku, kakor so bile prirejene v odborih. Sprejeta je bila resolucija za osvoboditev Mooneyja in Billingsa in v obrambni sklad začetu je konvencija prispevala \$160. Dalje je bila sprejeta resolucija solidarnosti s španskimi delavci, katerim ta unija tudi gmotno pomaga.

Prisostvovala sem tudi vajsi našega pevskega zboru "Domovina", katerega vodja in učitelj je Anton Šubelj. Zapeli so ob tej priliki lepo melodično skladbo "Po lepi modri Donavi".

Pravila sem jim, kako lepo je "Sava" zapela skladbo "Vrbsko jezero", ki jo ji je predstrel Tone Šubelj. Tudi s pesmijo "Po lepi modri Donavi" bi "Sava" napravila dober efekt in upam, da bo po dela ob prvih ugodnih prilikah.

Sla sem poslušat tudi moški pevski zbor "Sloven", ki ima svoje vaje istotako v Slovenskem domu v Brooklynu.

Njegov pevovodja je I. Hude. Pri tem zboru, ki je tudi zelo močan, poje več mojih ožjih rojakov iz vasi Rodice pri Domžalah in Jaršah. Bila sem še malo učenka, ko so ti fantje odhalili iz naše vasi. Pravili so mi o mojem ocetu, ki je takrat županoval naši občini in jim pomagal umakniti se vojaški dolžnosti z dobavljanjem potnih listov za odvod preko meje in v Ameriko. In pa kako je bilo 1906 na proslavi otvoritve nove šole v naši občini, za katero so skupno zbirali s pomočjo mojega očeta in zdrženo zmogli zgraditi šolo v naši občini Jarše, da otrokom ni bilo treba v hudi zimi hoditi v šolo uro daleč v Mengš. Tako so obujali spomine na mojega očeta in hvallili njegova dela, kar me je, samoposebi umevno, zelo veselilo. Oče je umrl v Chicagu l. 1917.

Govorniki so bili poleg Joska Ovna, ki je vodil spored, Arthur McDowell, tajnik socijalne stranke v Illinoisu, John Rak, in Etbin Kristan. Kristan je govornik, ki se v predmetu, o katerem obravnava, temeljito poglobi, in tako je storil i v tem slučaju. V Chicagu ga nismo slišali že mnogo let. Še vedno isti zanotiti glas, isto globoko raziskovanje vzrokov, posledic in alternativ — še zmerom Kristan, ki je umetnik, govornik, teoretičar in veščak v znanstvenem socializmu. Prihodnje leto bo dopolnil sedemdeseto leto. Pa je še zmerom

Skupaj v tem izkazu \$33.45. Prejšnji izkaz \$605.74, skupaj \$639.19.

NAROČITE SI NAJNOVEJŠO KNJIGO

LOUIS ADAMIČA:

CRADLE OF LIFE

(ZIBEL ŽIVLJENJA)

CENA \$2.50

V zalogi imamo tudi sledeče Adamičeve knjige:

LAUGHING IN THE JUNGLE . . .	\$3.00
GRANDSONS	2.50
DYNAMITE	2.00

KNJIGARNA PROLETARCA
2301 So. Lawndale Ave., CHICAGO, ILL.

Pišite po cenik naše knjigarn!

OUR FALCON CORNER

Detroit Responds

Our little weekly corner is getting more and more attention. We have received a letter from our Comrade Helen Steiner, of Detroit. She tells us that a committee has been elected which has charge of organizing a Falcon Group in their city. They are anxious to get started and would like full details as to what can be done, and how. When the committee in Detroit gets the information needed, we hope that the children will respond to their invitation. We can say nothing more than that your meetings will be interesting, and it won't be very hard to keep your members in attendance. After you Detroiters get organized, we shall be very anxious to hear from you, here this corner.—Friendship!!!

A Note from Waukegan

Little Dorothy Judnich of Waukegan sent us a note. Her news, too, was very much appreciated. It sure is good to know that there are other Falcon groups functioning, and that their activities are centered around the same angle as ours. The following is her note:

"Don't miss it!! It's a big event for both old and young. Here is the big news: The Waukegan Red Falcons are giving a Hallowe'en Party at the Slovenia National Home on October 31st, beginning at 7:30 p.m. Tickets for admission are only ten cents for children, and twenty-five cents for grown-ups. Prizes will be awarded to the child that is masked the prettiest and the fun-

nies; also for the bunco players. Refreshments will be served after the party."

(signed) Dorothy Judnich."

Hallowe'en Party

We do hope that Waukegan folks will not miss their big doings. On that same evening, Saturday, October 31, the Chicago Red Falcons are having a Hallowe'en Party, too. We are sorry that full plans can't be revealed, but there is supposed to be a surprise for all of our members. The committee will make all the necessary plans. Next week we will tell you all about the Party and the Program at the CSPS Hall.

At our last meeting we had more of Yerncy's Justice, i.e., the reading of three more chapters. The business was a little longer than usual, with so many different opinions of this and that.

More Hobbies:
Ernest Dreher, stamp collecting.
Adeline Fister, Sewing.
Elsie Krek, Accordion music, dramatics.

All Falcons must return their uniforms at next Saturday's meeting. Many of the uniforms have to be given to the younger children, as so many have outgrown them. Even though they fit you, bring them anyway. We understand that more will be gotten for a few members. So, don't fail to bring in your uniforms!"

Frances L. Rak.

ANNIVERSARY CONCERT OF SINGING SOCIETY "ZARJA"

Cleveland, O. — Twenty years ago

group, under the new conductor, rapidly progressed and produced very successful concerts. In 1920 the chorus became a mixed voice group and started to produce well known operas and operettas.

On its tenth anniversary the group staged the opera "Kovacev student". The program was so successful that in 1928 they produced the opera "Turška Rozamunda". The following year they staged another well known opera "Urh, grof celjski".

During 1930 the chorus went through a very trying period, but in spite of everything the group remained and is still active in the workers cultural field. At about this time the group changed their director to Jos. V. Krabee, under whose direction the well known Smetana opera "Bartered Bride" was staged.

Slowly but surely the chorus grew and found recognition on the cultural field and among the Slovences in Cleveland and other cities. In July 1916, the director was changed to Popia Malem, a Finnish comrade. Under his direction Zarja presented concerts and sang at many affairs. A concert was presented every year and later two or more were presented. In the twenty years of its life Zarja presented over thirty-five concerts.

In 1919 it was decided that a Slovence director be secured. John Ivanush, who at that time resided in LaSalle, Ill., was asked to come to Cleveland and direct the chorus. The affair will celebrate its twentieth anniversary on Thanksgiving Day, Nov. 26th, with a concert and operetta "Cevljari v vrag". Societies Vojan and Sloga will be the honor guests. Tickets can be obtained from any Zarja member or at the branch headquarters. Tickets are selling at 40c in advance and 50c at the door.

The affair will be held at the Slovenia National Home, on St. Clair Ave. Reserve Thanksgiving Day to spend at the Zarja's concert.

Rose Sumrada.

EDITORS NOTE

In last week's issue the article "Youth in our Movement" was sent to us by comrade Louise B. Jursey of Milwaukee. Due to an error in the print shop her name was omitted. We regret this occurrence and trust that it shall not happen again.

KAMPANJSKI SKLAD JSZ

VIII. IZKAZ

Cleveland, O. Druš. št. 142 SNPJ \$1; po 25c: Fr. Matjašič, L. Mrmožija in Jacob Košir; Anton Ivančič 15c, skupaj \$1.90. (Poslal L. Mrmožija.)

Windber, Pa. Druš. št. 70 SSPZ \$1; L. Sterle 50c; John Kosir 25c, skupaj \$1.75. (Poslal L. Sterle.)

Palisade, Colo. Po 25c: Fr. M. Märt, Jos. Orazen, Fr. Mautz, Fr. Kosak (Grand Junction) in Louis Kosak (Grand Junction), skupaj \$1.25. (Poslal Fr. Mautz.)

Chicago, Il. Po \$1: Geo. Maslach in Peter Kokotovich; po 50c: Mike Ladevich in S. Bojanovich, skupaj \$3.00. (Poslal Geo. Maslach.)

Moon Run, Pa. Druš. št. 88 SNPJ \$1; Karol Garac 50c; Jac. Ambrozich 25c; po 15c: Fr. Slabe in John Petrovčik, skupaj \$2.05. (Poslal Rud. Gorjup.)

Waukegan, Ill. Druš. št. 119 SNPJ \$2; po \$1: Louise Ogrin in neimenovan; po 50c: M. Spacapan, Mary Lukancič, A. Bezek in A. Mahnič; A. Mozek 30c; po 25c: J. Prosen, Francis Leskovec, M. Keržič, Jose. Kozina, M. Končan, Jennie Miller in M. Novak, skupaj \$8.05. (Poslala Anna Mahnič.)

Cicer, Ill. Druš. št. 449 SNPJ \$1.00. (Poslal Fr. Margolje.)

Cleveland, O. Frank Barbic \$2.00.

Osage, W. Va. Po \$1: Anton Mlakar in A. Frizebar; po 25c: John Gallon in Jos. Zeleznik, skupaj \$2.50. (Poslal John Gallon.)

Buhl, Minn. Druš. št. 314 SNPJ \$1; po 50c: Rud. Kovacich in Sylvester Novak; po 25c: Fr. Ambrozich, Frances Kovacich st., Frances Kovacich ml., neimenovan in Ludvik Kovacich, skupaj \$3.25. (Poslal Rud. Kovacich.)

No. Chicago, Ill. Po \$1: Fr. Pezdi, neimenovan, Frances Zakovšek, neimenovan in Fr. Brence; Jack Meseč 50c, skupaj \$5.50. (Poslala Frances Zakovšek.)

Cleveland, O. Po 25c: John Kante in Martin Oblak; Jos. Stibil 20c; po 15c: John Kovacich in Carl Samanich; po 10c: Fr. Demshar in John Lužar, skupaj \$1.20. (Poslal Carl Samanich.)

Park View Wet Wash Laundry Co.

FRANK GRILL, predsednik

1727-1731 W. 21st STREET CHICAGO, ILL.

PRVA SLOVENSKA PRALNICA V CHICAGU

Naši vozniki pobirajo perilo po

WALL STREET SUPPORTS LANDON AND ROOSEVELT

That Franklin D. Roosevelt and Alf M. Landon are both being backed by the big industrialists and financiers of America was established last week as a result of a survey made by Labor Research Front at the request of The Call. In sharp contrast with the list of Roosevelt and Landon backers is the imposing roll of labor leaders, educators, and intellectuals who are actively supporting the candidacy of Norman Thomas.

The survey shows prominent magnates in almost all important industries in the camps of both old party candidates. Landon, for example, has the support of Henry Ford. Roosevelt matches him with Walter P. Chrysler. While John D. Rockefeller, founder of Standard Oil, supports a sunflower the New Deal has the approval of Walter C. Teagle, president of Standard Oil. Though both old party candidates join in denouncing monopolies, they have the aid of leading officials of America's most notorious economic monopoly, at one time condemned as such by the federal courts.

Labor Men For Thomas
On the other hand, the list of men supporting the Socialist candidate is headed by such distinguished trade unionists as A. Philip Randolph, president of the Brotherhood of Sleeping Car Porters; George Baldanzi, vice-president of the United Textile Workers; Leo Krzycki, vice-president of the Amalgamated Clothing Workers Union and a member of the Steel Workers Organizing Committee; David Lasser, president of the Workers Alliance

of America; Jerome Davis, president of the American Federation of Teachers; and many others.

Both the Republican and Democratic candidates are backed by individuals who have identified themselves with Fascist trends. Landon's candidacy is being actively pushed by the notorious William Randolph Hearst. Nazi German-Americans have also endorsed him. Similarly, F. D. Roosevelt's re-election is being urged by men like James W. Gerard and Governor James M. Curley, of Massachusetts, both of whom have publicly declared their support of the Spanish fascists in the present civil war.

DANGEROUS PROSPERITY

Only people with short social and economic vision will glow with satisfaction when reading the prosperity reports which "New Deal" boosters are using for campaign material.

Granting that industrial production has risen to a point which was considered "normal" before the crash of 1929; granting that corporations are showing satisfactory profit; discounting the danger of another collapse which will send more people out to seek doles and make-work jobs — the fact remains that there are still 11,000,000 jobless in the nation and many more millions in private industry who are paid less than decent living wages.

What about the jobless? What does it mean to have them still with us after industry has "recovered"? It means only that the unemployed of America are permanently unemployed. It means that the owners of the nation have found a way to satisfy their lust for gains — temporarily, at least — without taking into consideration those 11,000,000. It means that made-work at cheap

Supporters of Thomas, however, include leading defenders of civil liberties, like Oswald Garrison Villard, for many years editor of the Nation; John Dewey, prominent educator; William Pickens, field secretary of the National Association for the Advancement of Colored People; John Haynes Holmes, minister of the Community Church of New York; Harriet Stanton Blatch, famous suffrage leader; and others.

The roll of persons supporting the Socialist candidate in the campaign is a veritable "Who's Who" of the leading thinkers and progressive forces of this generation.

The Socialist Call.

FATHER MUSSOLINI

Who says that Mussolini is not human? Just listen to a little story making the rounds in Italy.

Shortly after the Abyssinian War Mussolini's youngest daughter fell dangerously ill. The dictator, according to press reports, aged ten years during the ten critical days of the child's illness. But when the little girl finally improved and Fascism's trained newspapers seals prevailed upon the beaming father "to say something, anything" he made the following comment:

"I should have preferred a second African War to my daughter's illness."

"I have not courage enough to face family griefs."

An utterance worthy a conquering Caesar and the moulder of a new heroic mankind. But what about the grief of the parents of thousands of little Italian soldiers who went to their doom for the Fascist master and the Fatherland??

PROGRESS

Our ignorant daddies used to raise and educate a dozen children and find jobs for all of them. Now it takes two college graduates, assisted by three old maid aunts, to raise and educate one kid and, after graduation from college, the pull of four unmarried uncles to land him a job in a filling station.

—American Guardian.

ISSUES OF THE 1936 PRESIDENTIAL CAMPAIGN

By DONALD J. LOTRICH

(Continued from last week)

Summary

The Republicans are waging a desperate and futile battle to wrest the 1936 election from the Democrats. Big Business, supporting the Republicans, is spending untold wealth to stop the New Deal efforts to alleviate some of the terrible hardships and the New Deal "share the poverty." Thus far the Union Party, backed by the Coughlin-Townsend-Smith triumvirate, has been a complete flop and rightly so, because it was only a stooge for the Republicans.

Then, the Communists and some old guard Socialists have forgotten their class interests and backed the Democratic nominee. And with the tremendous Democratic payroll it is hard to figure how the Democrats can lose. It is amusing to hear people take up the cutgels for one or the other of the two major parties and talk about everything else but the important issues. It is distasteful as the dickens to read the nasty lies of both parties. One flouts

other and the second goes back at the first. And while this wrangle goes on the people forget all about war and peace, taxation, depression, race prejudice, corruption, unionism and wages, the class struggle, the plight of the farmers and our educational system.

Because of their ignorance of these vital problems the working-class will again pay dearly for their omissions. Whoever says that the workers are not molders of their own life was all wrong. They are now flocking to Mr. Roosevelt and they will get the big cat in the bag of corrupt Democratic politicians who will mill the voters after election.

These politicians, be they Republicans or Democrats, all look and seek the votes of the workers on the pretense that they are friends of the workers and that they will protect them from the exploitation of big business. At the same time they take large wads of dough from the big boys to protect them from the efforts of the workers. So that the workers are fooled either way. And, no matter which is elected, the workers will lose.

What we need is a new social order and the 1936 election will not give it to us.

What we need is more knowledge and not so much "bunk" and tomfoolery. We'll not get it through the 1936 election.

What we need is peace. Will the 1936 election give it to us with bigger and ever bigger armament budgets?

What we need is honesty in public offices. We'll elect the same set of dishonest officials.

Socialists and those who know what it's all about are going to the polls Tuesday, November 3, and cast their ballots for Norman Thomas and George Nelson. All the rest will vote for what they don't want and for the next four years cry about it.

It takes courage, crust, brains and will power in the 1936 presidential election confusion to know what you want and to go out and do it.

Ours is the ideal that may not stand to win in 1936, but it's slowly piercing through and some soon day we hope it will carry the victorious banner.

Vote for a better world by voting Socialist, for understanding, for a dignified world.

CAMPAIGN MEETING IN STRABANE, PA.

Chas. Pogorelc, executive secretary of JSF will be the principal speaker at a campaign meeting Sunday, November 1, in Strabane, Pa.

The meeting is being sponsored by branch 118 JSF. As an added feature, the program will include several selections by singing society Ilirija. A social will be held after the meeting.

On Saturday, October 31, comrade Pogorelc will speak in Moon Run, Pa. We urge all comrades and friends to attend these meetings.

PITY THE POOR POLITICIAN

Take pity on the poor politician. He goeth about the land shaking and slapping backs of folks he wouldn't have in his home on a bet.

He kisses babies with running noses and blesses ladies whose husbands imbibe mange cure to forget their troubles.

He is all things to all men until he layeth himself down at night he marvels at the multitude of persons in his bed.

He promises higher wages to labor, better prices to farmers, bigger profits to capital and cheaper living for the rest.

He is against high taxes and in favor for more liberal expenditures.

He raises aloud his voice in the market places for balancing the national budget, but cannot balance his own and the wife of his bosom stays away from the market place because there are no shekels at home and no credit outside.

He meets more liars per square mile than there are sheep between Gath and Beshebon, but they pull more wool over his eyes.

He goeth forth crying "efficiency" and "economy", but the loud speaker he crieth over is purchased on tick, the vehicle he journeys in is not paid for, and the printer of his placard is bemoaning his money.

When the candidate who spendeth his own kale wins, he is accused of buying the election, while the candidate who spends someone else's kale, is elected and delivers the goods, is called a crook.

The candidate roars like an enraged lion at the masters of mazuma in public, and licks their hands behind closed gates.

He ranges the open spaces like a snorting bull, threatening death and destruction to the mighty and leaves mighty little in his wake but bull.

The candidate is strong for the institutions of our fathers who are dead and the Constitution he never read.

He is full of wind and spouts hot air like Old Faithful spouts water,

and folks full of prunes listen gladly.

If one millionth of all the successful candidates ever promised before their election had been fulfilled, Paradise would be like unto a back alley of dead cats and forgotten garbage cans compared to the earth, and there would be a sign at the Pearly Gates saying:

"Moved to more desirable location." — The American Guardian.

Frank Zaitz to Speak in Cleveland Nov. 7

Cleveland, O. Frank Zaitz, editor of Proletarec will speak at a meeting arranged by branch No. 27 JSF for Saturday, November 7, at the Slovener National Home on St. Clair Ave. All comrades are urged to reserve the date and attend. Invite your friends along and help swell the attendance. After the meeting a social will take place. The admission is free. — K. J.

He Knows Plenty

A good story concerns Herr Remarque, the author of All Quiet on the Western Front, and a pretty American girl to whom he was introduced in Berlin.

The American, speaking in German, asked Remarque why he had never visited the United States. His answer was that he knew only a few sentences in English.

"What are the sentences?" inquired the girl.

Whereupon Remarque, speaking slowly in somewhat guttural English, said: "How do you do? I love you. Forgive me. Forget me. Ham and eggs, please."

"Sakes alive!" ejaculated the girl. "Why, with that vocabulary you could tour my country from Maine to California."

ENTERPRISE

Apologists for the profit motive say it stimulates private enterprise to bring forth all sorts of blessings of which the human race would otherwise be deprived.

Experts report that germ bombs, produced at \$6 a pound and selling for \$300, will play a big role in spreading pestilence during the next war.

Hard Telling

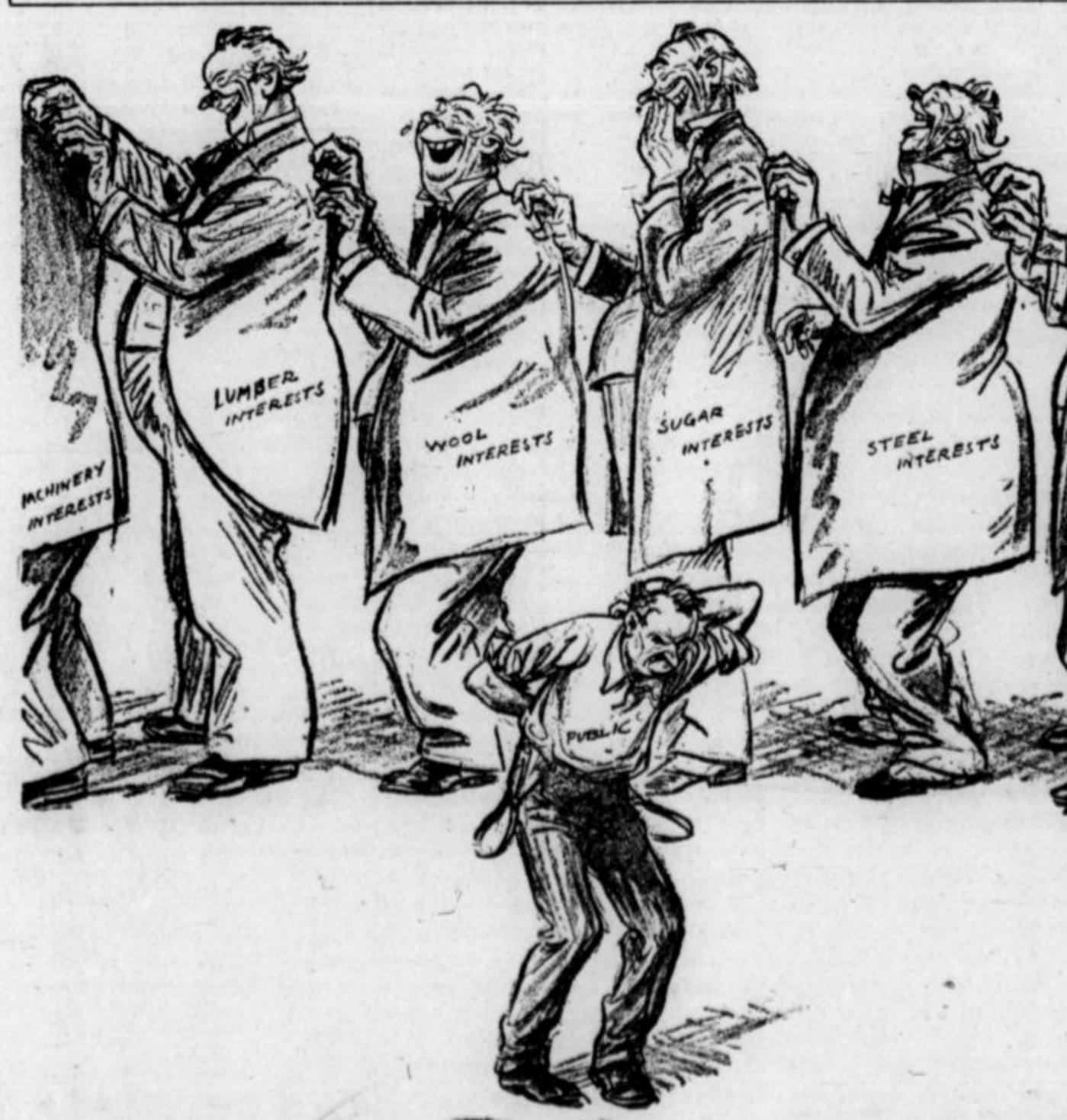
Officer—Judge, this man leads a double life. He's a lawyer in the day time and a burglar at night.

Judge—Which was he arrested for?

NOTE
More English reports and Articles on Page 5.

THE AMERICAN "POPULAR FRONT"

It Controls both Parties — Republican and Democratic

(The Magnates do the Scratching to Each Other. — But Poor Mr. Public, look at him! And the worst is yet to come after the election.)

SOCIALIST PARTY RADIO BROADCAST

Listen in to Norman Thomas, Socialist candidate for President. George A. Nelson, candidate for vice president and Daniel W. Hoan, Socialist mayor of Milwaukee over the basic Blue Network of the National Broadcasting Co., Sunday, Nov. 1. The schedule for Nelson and Hoan is 3 to 3:15 p.m. Eastern Standard Time. Norman Thomas will speak that same afternoon from 4:45 to 5 p.m. Request your local stations to carry them.

—The Milwaukee Leader.